

انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی | آشنایی با کاربردها و شرایط این نوع قراردادها

مقدمه

حمل و نقل با کشتی از گذشته دور یکی از اصلی‌ترین راه‌های حمل و نقل کالا بوده است. امروزه نیز تعداد زیادی از کالاهایی که به دست ما می‌رسند، از طریق دریا و کشتی جا به جا می‌شوند. علت این مسئله این است که کشتی‌ها می‌توانند انواع کالاها را در هر اندازه و وزنی به راحتی جا به جا کنند و محدودیت‌های هواپیماها و کامیون‌ها را ندارند. به همین دلیل ساز و کاری نیز برای این تبادلات رایج مشخص شده است که قراردادهای حمل و نقل یکی از آن‌ها هستند. ما در این مطلب قصد داریم مروری بر انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی داشته باشیم.

اگر قصد دارید کالاهای خود را از طریق دریا جا به جا کنید، تا پایان این مطلب همراه ما باشید تا به خوبی با این قراردادهای دریایی آشنا شوید.

قرارداد دریایی چیست؟

پیش از آن که با انواع قراردادهای دریایی آشنا شویم، باید ببینیم که این قراردادها چه نوع اسنادی هستند. قرارداد دریایی به سندی گفته می‌شود که بین افراد درگیر در حمل و نقل کالاها از طریق دریا بسته می‌شود و یک طرف متعهد می‌شود که کالاها را طبق قرارداد و بندهای ذکر شده در داخل متن آن، به نقطه دیگری ببرد. این قراردادها معمولاً در نسخه‌های متفاوتی نوشته می‌شوند و این نسخه‌ها بین طرفین درگیر در فرآیند حمل و نقل توزیع می‌شوند.

در واقع مشکلاتی که معمولاً بین طرفین پیش از حمل و نقل یا در حین آن ایجاد می‌شود طرفین را ملزم به عقد قرارداد می‌کند. گاهی کالاها در حین جا به جایی دچار شکستگی یا خرابی می‌شوند. برخی دیگر از کالاها نیز مدت زمان مصرف دارند و اگر یک یا دو روز بیشتر در کشتی بمانند، فاسد می‌شوند.

همچنین امکان مفقود شدن کالاها و سرقت نیز وجود دارد. گاهی نیز ممکن است که کالاها به صورت اشتباهی به بنادر دیگری فرستاده شوند. همچنین بسیاری از مشکلات طرفین به خاطر دیر رسیدن کالاها نیز هست. همه این مشکلات دست در دست هم داده تا طرفین حمل و نقل برای اطمینان از سالم ماندن و سالم رسیدن کالاها با هم قراردادهایی امضا کنند. در واقع این اسناد، تضمین کننده بین دو طرف هستند تا در صورت ایجاد هر گونه مشکل بتوانند به مقامات قضایی مراجعه کنند.

انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی را می‌توان به شکل‌های مختلفی دسته بندی کرد. با این حال اگر قصد داشته باشیم که این قراردادها را به قراردادهای مربوط به حمل و نقل بین طرفین گیرنده و ارسال کننده محدود کنیم، معمولاً به سه دسته زیر تقسیم می‌شوند.

- قراردادهای اجاره کشتی
- بارنامه‌ها
- قراردادها با موارد خاص

قراردادهای اجاره کشتی

قراردادهای اجاره کشتی، یکی از انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی هستند که بین یک شرکت یا شخص صاحب کشتی و یک شرکت دیگر بسته می‌شود تا کشتی برای باربری مورد استفاده شخص دیگری قرار بگیرد. بدیهی است که این مدت قرارداد محدود بوده و هر دو طرف باید در مورد تمامی بندهای قرارداد به توافق برسند و امضا (و در صورتی که طرفین شرکت باشند، مهر) هر دو طرف نیز باید زیر برگه وجود داشته باشد و یک نسخه از آن در اختیار طرفین قرار بگیرد.

بر طبق قراردادهای مرسوم اجاره کشتی، خدمه، وسایل، کالا و هر آن چه که داخل کشتی است در اختیار شخص یا شرکت اجاره کننده قرار می‌گیرد و اجاره کننده نیز موظف است که خدمه، کشتی و تمامی وسایل آن را نیز سالم به مالک آن تحویل بدهد. در صورتی که اجاره کننده نیازی به خدمه نداشته باشد باید آن را در قرارداد ذکر کند.

اگر سری به مفاد داخل این نوع قراردادهای بزنیم، می‌بینیم که اطلاعات مختلفی در داخل این قراردادهای ذکر شده است. با این وجود یک سری اطلاعات کلی و مهم وجود دارد که تقریباً در همه اجاره‌نامه‌ها دیده می‌شود. این اطلاعات شامل اطلاعات مربوط به مالک و اجاره‌کننده کشتی، اسم کشتی، مشخصات و ظرفیت آن، مشخصات بار و مقدار آن، بنادر یا محل‌های بارگیری و تخلیه، نرخ کرایه یا اجاره بها، زمان، مکان، نوع پول و نحوه پرداخت کرایه یا اجاره بها، مدت مجاز برای بارگیری و تخلیه کالا است.

قراردادهای بر طبق زمان و یا سفر تعیین می‌شوند. در قرارداد مبتنی بر سفر، شرط این است که کشتی‌های باری معمولاً طبق سفر دریایی اجاره شوند. به بیان بهتر، اجاره‌کننده معمولاً برای یک سفر مشخص قرارداد می‌بندد و اگر بارها زودتر از موعد به مقصد رسید باید کشتی را به مالک تحویل بدهد.

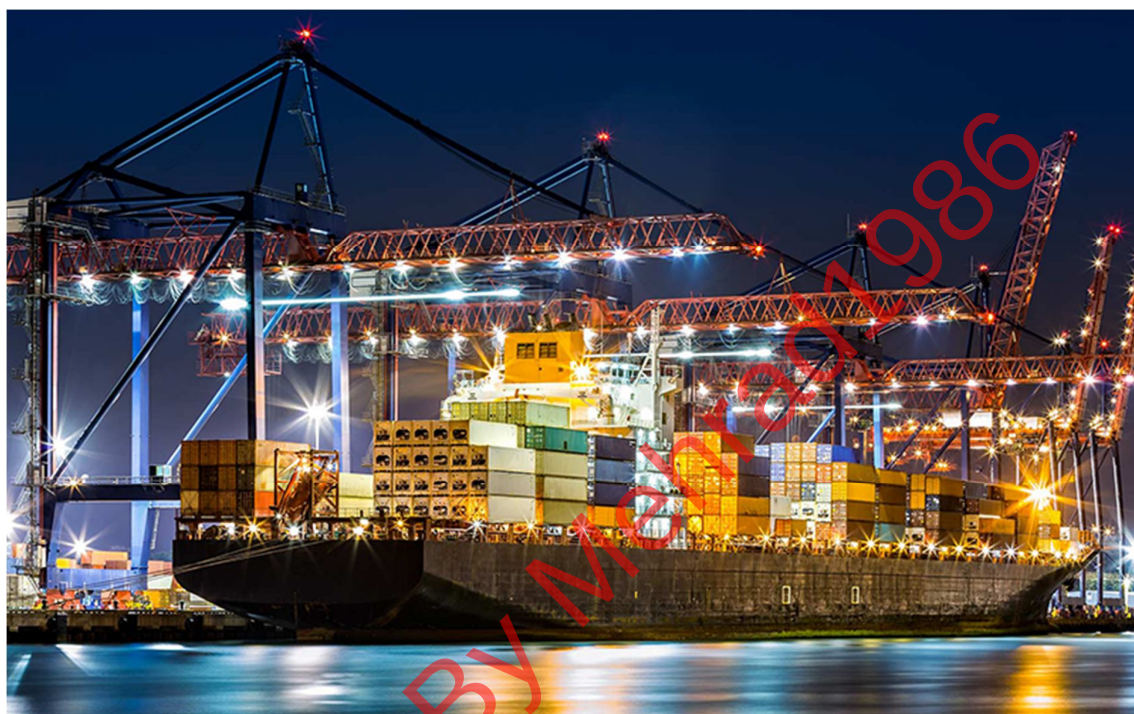
بارنامه‌ها

یکی دیگر از انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی بارنامه‌ها هستند. بارنامه‌ها اسنادی هستند که به جای این که مالکیت کشتی را مشخص کنند، مالکیت بر کالاها را در یک سفر دریایی مشخص می‌کنند. شرکت‌های حمل و نقل دریایی طبق نیاز خود بارنامه‌های مختلفی را با شرکت مسئول حمل بار (یا صاحب کشتی) می‌بندد و طبق آن مشخص می‌کند که کالا در طول سفر چه شرایطی داشته باشد. تقریباً تمامی اطلاعات ذکر شده در این بارنامه‌ها نیز به نحوی به کالاها مرتبط می‌شوند.

اسامی دریافت‌کننده کالا و گیرنده اولین و مهم‌ترین اطلاعات ذکر شده در این فرم است. نام حمل‌کننده، لیست کالاهای حمل شده، تعداد بسته‌ها و نوع بسته‌بندی، وزن و / یا حجم محموله، کلاس حمل و نقل هر بسته، شرایط مبلغ پرداخت، دستورالعمل ویژه رسیدگی و نرخ و مبلغ باربری نیز از جمله مهم‌ترین اطلاعاتی هستند که در بارنامه‌ها ثبت می‌شوند.

بارنامه‌ها نیز مانند سایر قراردادهای بین‌المللی کشتی در نسخه‌های مختلف نوشته می‌شود و در اختیار افراد مختلف درگیر در فرآیند حمل و نقل قرار می‌گیرد. حمل‌کننده بار در داخل کشتی باید این بارنامه‌ها در حین سفر به همراه داشته باشد. علت این مسئله این است که در بسیاری از بنادر برای تخلیه بار کشتی، این

بارنامه باید ارائه شود. در غیر این صورت افراد مسئول بندر می‌توانند از خالی شدن بارها جلوگیری کنند. در صورتی که حمل و نقل بین‌المللی باشد، گمرک دولتی اجازه دارد کالاهای وارداتی بدون هیچگونه بارنامه را به نفع خود ضبط کند تا زمانی که بارنامه آن ارائه شود.

گاهی اوقات سفر دریایی فقط بخشی از فرآیند حمل و نقل کالا است. در چنین شرایطی شرکت حمل و نقل کننده کالا از بارنامه‌های مرکب استفاده می‌کند. در این بارنامه‌ها نام روش‌های مختلف انتقال بار ذکر نشده ولی کشتی می‌تواند با آن بار را جا به جا کند.

قراردادهای موارد خاص

در بخش‌های قبل مروری بر انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی مرسوم انداختیم. با این حال، بسیاری اوقات شرایطی پیش می‌آید که حمل بار، در چهارچوب مرسوم نمی‌گنجند. به عنوان مثال اگر طرفین قصد داشته باشند که کشتی‌ها را با شرایط خاصی مانند افزایش بار اجاره کنند، یا قصد داشته باشند که کالاهای خطرناک مانند مواد شیمیایی یا خورنده را حمل کنند، می‌توانند قراردادهایی بین خود بنویسند و این مفاد را

در داخل آن‌ها ذکر کنند. به عنوان مثال حمل مواد خطرناک، حتما مستلزم دریافت مجوزها و ذکر موارد خاص است و نمی‌توان برای ثبت قرارداد حمل این ماده‌ها، از قراردادهای عادی استفاده کرد. قراردادهای مرکب و چند وجهی نیز شامل چنین وضعیتی می‌شوند و به صورت کلی برای هر وضعیت غیرعادی قراردادی بین طرفین امضا شود.

بیمه‌ها

یکی از مهم‌ترین عواملی که باعث می‌شود که سلامت کالاها در حین سفر تضمین شود، بیمه‌ها هستند. تقریباً هر کالایی که به صورت قانونی حمل و نقل می‌شود را باید بیمه کرد و به همین جهت بیمه را یکی از مهم‌ترین انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی می‌نامند. بیمه‌ها معمولاً پیش از شروع حرکت کشتی‌ها توسط مالک کالاها تنظیم می‌شود و در ازای آن مبلغی به شرکت بیمه مورنظر پرداخت می‌شود. در صورتی که هر گونه خطر غیرعمدی سلامت کالاها را تهدید کند و این مسئله اثبات شود، شرکت بیمه طبق مفاد قرارداد هزینه آن‌ها پرداخت خواهد کرد.

مزایای انواع قراردادهای حمل و نقل دریایی

استفاده از این قراردادها بدون شک، اطمینان را برای هر دو طرف در حین انتقال کالا به همراه خواهد داشت. مالک کالا با این قرارداد مطمئن می‌شود که کالاها به صورت امانت به حمل کننده داده می‌شوند و بعداً نمی‌تواند هیچگونه حق مالکیتی روی آن‌ها داشته باشد. در واقع در هیچ بندری نیز کالایی را بدون قراردادهایی مانند بارنامه تخلیه نمی‌کنند. همچنین از مدت زمان رسیدن کالا به مقصد نیز مطمئن خواهد شد. از آن جایی که در تمامی قراردادهای حمل و نقل دریایی ذکر شده است که کالاها باید سالم به مقصد برسند، بدون شک اطمینان از سالم رسیدن کالا را نیز می‌توان یکی از بزرگترین مزیت‌های استفاده از این نوع قراردادها دانست.

از طرف دیگر حمل کننده نیز می‌تواند با عقد این قراردادها از عدم ادعاهای بی‌اساس مالک کالاها مطمئن باشد چرا که همه چیز به صورت مشخص در داخل قرارداد ثبت شده است. مدت زمان رسیدن یکی از مهم‌ترین مشکلاتی است که بین فرستنده و حمل کننده و گیرنده به وجود می‌آید.

از آن جایی که این مدت زمان نیز به صورت مشخص در داخل قرارداد ذکر شده حمل کننده می‌تواند از عدم اعتراض طرفین مطمئن باشد. همچنین سایر قراردادها نیز مزیت‌های فراوانی دارند. قرارداد اجاره کشتی، نوعی سند رسمی بین طرفین است که جای هیچ سواستفاده‌ای را باقی نمی‌گذارد. قراردادهای مربوط به بیمه نیز سلامت کشتی، کالاها و افراد را در حین سفر تضمین می‌کند. فرآیند ثبت کتبی قراردادها یکی از بهترین و ضروری‌ترین فعالیت‌هایی است که طرفین می‌توانند برای بهبود کیفیت حمل و نقل خود از آن‌ها استفاده کنند.

Other pages of this content are not accessible
due to the copyrights of the content customer.